

ODER FRANKFURT SŁUBICE

Ohne Grenzen. Bez granic.

- 1 KLEIST-MUSEUM
- 2 ST. MARIENKIRCHE
- 3 ST. GERTRAUDENKIRCHE
- 4 MUSEUM VIADRINA
- 5 MUSEUM JUNGE KUNST
- 6 KONZERTHALLE C. P. E. BACH
- 7 KLEIST FORUM
- 8 ONKEL HELMUT
- 9 DENKMAL LEOPOLD VON BRAUNSCHWEIG
- 10 COLLEGIUM POLONICUM
- 11 SMOK
- 12 SCHÜTZENHAUS
- 13 OSTMARKSTADION
- 14 BASAR
- 15 EHEM. JÜDISCHER FRIEDHOF
- 1 MUZEUM KLEISTA
- 2 KOŚCIÓŁ MARIACKI
- 3 KOŚCIÓŁ GERTRUDY
- 4 MUZEUM VIADRINA
- 5 MUZEUM MŁODEJ SZTUKI
- 6 HALA KONCERTOWA C.P. E. BACHA
- 7 FORUM KLEISTA
- 8 WUJEK HELMUT
- 9 POMNIK LEOPOLDA BRUNSZWICKIEGO
- 10 COLLEGIUM POLONICUM
- 11 SMOK
- 12 DOM STRZELECKI
- 13 STADION SŁUBICKIEGO OŚRODKA SPORTU I REKREACJI
- 14 BASAR
- 15 DAWNY CMĘNTARZ ŻYDOWSKI

TO WARTO ZOBACZYĆ SŁUBICE

9 POMNIK LEOPOLDA BRUNSZWICKIEGO
Na północ od mostu na Odrze znajdował się pierwotnie pomnik Leopolda Brunszwickiego, siostrzeńca króla Prus Fryderyka II Wielkiego. Zbudowano go dla upamiętnienia cenionego generała, który w 1785 r. utonął, podejmując próbę ratowania mieszkańców Frankfurtu podczas powodzi w 1945. Pomnik r. został zniszczony. W pobliżu tego miejsca widzimy dzisiaj monumentalne drewniane krzesło korespondujące ze swoim odpowiednikiem po stronie frankfurckiej. Konstrukcja ta jest efektem projektu artystycznego »Rozmowa drzew« (Baumzeichen), zrealizowanego w 1995 r. przez Eberharda G. Krügera. www.eberhard.g.krueger.uschner.com/html/baumzeichen.html

10 COLLEGIUM POLONICUM
W budynku o charakterystycznej architekturze położonym bezpośrednio przy Odrze mieści się Collegium Polonicum – transgraniczny ośrodek uniwersytecki otwarty w 1993 r. Warto wejść tutaj na platformę widokową, z której podziwiać można krajobraz odrzański i panoramę Frankfurtu nad Odrą. W holu Collegium Polonicum organizowane są często wystawy poświęcone tematom z zakresu historii, w tym historii sztuki (www.cp.edu.pl).

11 SMOK
W Słubickim Miejskim Ośrodku Kultury SMOK organizowane są m. in. wystawy sztuki współczesnej, koncerty i inne wydarzenia kulturalne. Każdego roku organizowane są tu we współpracy z miastem Frankfurt nad Odrą miejski festyn hanzy »Kolorowy śledź« (Bunter Hering) i międzynarodowy festiwal piosenki autorskiej »transVOCALÉ«. ul. I Maja 1, 69-100 Słubice, +48 95 7582439

12 DOM STRZELECKI
W 1775 r. dokonano uroczystego otwarcia Domu Strzeleckiego (»Schützenhaus«) należącego do Frankfurckiego Bractwa Kurkowego, położonego wtedy jeszcze poza dzielnicą Dammvorstadt. Od tego czasu obiekt ten był wielokrotnie przebudowywany, a od 1946 r. wykorzystywany jest jako kościół parafii katolickiej pw. NMP Królowej Polski w Słubicach. www.museum-viadrina.de/Strassenlexikon_Slubice/strassen/n/Niepodleglosci_aleja.htm

13 STADION SŁUBICKIEGO OŚRODKA SPORTU I REKREACJI
W 1927 r. po długim okresie budowy przekazany został do użytku Stadion Wschodniomarchijski (Ostmarkstadion), dzisiejszy stadion Słubickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Ten imponujących rozmiarów obiekt posiada od strony wschodniej efektowną zabudowę arkadową, stylistycznie nawiązującą do pierwowzorów antycznych. ul. Sportowa 1, 69-100 Słubice, +48 95 7582501, www.sosirsclubice.pl

14 BAZAR
Ważnymi miejscami przyciągającymi turystów są także Bazar Miejski położony w południowo-wschodniej części miasta oraz ul. Jedności Robotniczej, zwana przez gości z Niemiec »Zigarettenstraße«, w rejonie której znajdziemy liczne kawiarnie, restauracje i różne punkty handlowe. ul. Sportowa 1A, 69-100 Słubice, +48 95 7584270 www.bazarslubice.pl

15 DAWNY CMĘNTARZ ŻYDOWSKI
Warto zwiedzić również dawny cmentarz żydowski, jeden z najstarszych miejsc pochówku Żydów w Europie Środkowej, wzmiankowany po raz pierwszy w XIV w. Pochowano tutaj trzech rabinów. Najbardziej naczynym spośród nich był Joseph Meir Theomim, który działał we Frankfurcie w latach 1781-1792. Jego dzieła stanowią komentarz do żydowskich zasad koszerności i są do dzisiaj istotnym elementem w kształceniu rabinów. Kilka ustawionych na nowo kamieni nagrobnych oraz kamień pamiątkowy ufundowany przez miasta Słubice i Frankfurt nad Odrą upamiętniają to szczególne miejsce. www.juedischesfrankfurtvirtuell.de/de/de_H.php

PARK ROZRYWKI I REKREACJI
Na południu miasta znajduje się duży park, część tzw. Ogrodu Europejskiego. Miejsce to zachęca spacerowiczów, biegaczy i rowerzystów do spędzenia czasu na świeżym powietrzu. Odnajdziemy tu jeszcze pozostałości wzniesionej w 1892 r. wieży widokowej imienia Kleista. www.gps-tour.info/de/touren/detail.49635html

KUNOWICE

Na terenie gminy Słubice znajduje się miejscowość Kunowice (dawniej >> Kunersdorf<<). W bitwie pod Kunowicami król Prus, Fryderyk II, 11 i 12 sierpnia 1759 r. odniósł swoją najdotkliwą porażkę. Uszedł śmierci tylko za sprawą przypadku. Złota tabakiera, która zatrzymała lot ołowianej kuli, uratowała mu życie. W 2009 r. w Kunowicach odbyła się rekonstrukcja bitwy z udziałem ponad 5000 uczestników z Polski i Niemiec. Ze względu na niebawmy sukces imprezy planuje się zorganizować ją ponownie.

ŚWIECKO

Do gminy Słubice należy także wieś Świecko (dawniej Schwetig). Miejsce pamięci przypomina tam o istnieniu w latach 1940 - 1945 karnego obozu »wychowania przez pracę« o nazwie »Widok na Odrę« (Arbeitsziehungslager »Oderblick«), który podlegał kwaterze Gestapo we Frankfurcie nad Odrą.

SŁUBFURT

Artysta Michael Kurzwey połączył w swoim projekcie »Slubfurt« polskie Słubice i niemiecki Frankfurt: »Na miasto składają się dwie dzielnice, Slub oraz Furt, leżące po prawej i lewej stronie Odry, która wraz z otaczającymi ją łąkami i dzikimi plażami jest najpiękniejszą rzeką Europy.« Oprawdanie po mieście, publikacje i liczne inne projekty dają pogląd na strategię tej nowej »stolicy kulturalnej«. www.slubfurt.net

ERLEBNISTIPPS SŁUBICE

9 DENKMAL FÜR LEOPOLD VON BRAUNSCHWEIG
Nördlich der Oderbrücke stand ein Denkmal für Leopold von Braunschweig, den Neffen von Friedrich II., König von Preußen. Es erinnerte an den beliebten General, der 1785 bei dem Versuch, Frankfurter aus dem Oderhochwasser zu retten, selbst ertrank. Das Monument wurde 1945 zerstört. Ganz in der Nähe steht jetzt ein monumentaler Holzstuhl, der mit einem Gegenstück auf der Frankfurter Seite korrespondiert. Es handelt sich um das Kunstprojekt »Baumzeichen«, das 1995 von Eberhard G. Krüger realisiert wurde. www.eberhard.g.krueger.uschner.com/html/baumzeichen.html

10 COLLEGIUM POLONICUM
Das Collegium Polonicum, eine grenzüberschreitende universitäre Einrichtung, wurde 1993 gegründet und befindet sich in einem markanten Gebäude direkt an der Oder. Hier lohnt sich ein Besuch der Aussichtsplattform mit einem beeindruckenden Blick auf die Oderlandschaft und die Skyline von Frankfurt (Oder). Im Foyer finden häufig Ausstellungen zu geschichtlichen und kunsthistorischen Themen statt. (www.cp.edu.pl)

11 SMOK
Im städtischen Kulturzentrum SMOK (Słubicki Miejski Ośrodek Kultury) finden u. a. Ausstellungen zeitgenössischer Kunst, Konzerte und Events statt. Das Volksfest »Bunter Hering« und die »transVOCALÉ«, das internationale Festival für Lied und Weltmusik, werden jedes Jahr gemeinsam mit der Stadt Frankfurt (Oder) ausgerichtet. Słubicki Miejski Ośrodek Kultury SMOK ul. I Maja 1, PL 69-100 Słubice; +48 95 7582439, www.transvocale.eu

12 SCHÜTZENHAUS
1775 wurde das außerhalb der Dammvorstadt liegende Vereinshaus (»Schützenhaus«) der Frankfurter Schützengilde eingeweiht. Es wurde seitdem mehrfach umgebaut und dient seit 1946 der katholischen Gemeinde von Słubice als Kirche.

13 OSTMARKSTADION
1927 wurde nach langer Bauzeit das Ostmarkstadion, heute Stadion des Slubicer Sport- und Erholungszentrums, der Öffentlichkeit übergeben. Der opulente Bau erinnert mit seinem östlichen Arkadenumgang an antike Vorbilder. ul. Sportowa 1, PL 69-100 Słubice, +48 95 7582501, www.sosirsclubice.pl

14 BAZAR
Wichtige touristische Anziehungspunkte sind auch der »Bazar« im Südosten der Stadt, die Straße ul. Jedności Robotniczej (umgangssprachlich »Zigarettenstraße« genannt) mit zahlreichen Cafés, Restaurants und diversen Einkaufsmöglichkeiten. ul. Sportowa 1A, PL 69-100 Słubice, +48 95 7584270, www.bazarslubice.pl

15 EHEMALIGER JÜDISCHER FRIEDHOF
Lohnenswert ist auch ein Besuch des ehemaligen jüdischen Friedhofes – einer der ältesten jüdischen Begräbnisorte Mitteleuropas, der im 14. Jahrhundert erstmals schriftlich erwähnt wird. Hier wurden drei Rabbiner begraben. Der bedeutendste von ihnen ist Joseph Meir Theomim, der von 1781-92 in Frankfurt (Oder) tätig war. Seine Werke kommentieren die jüdischen Speisegesetze und sind bis heute wesentlicher Bestandteil der Rabbinerausbildung. Einige wieder aufgestellte Grabsteine sowie ein Gedenkstein der Städte Frankfurt (Oder) und Słubice markieren den ehrwürdigen Ort. www.juedischesfrankfurtvirtuell.de/de/de_H.php

PARKANLAGE
Im Osten der Stadt befindet sich eine größere Parkanlage, Teil des sogenannten Europagartens, die Spaziergänger, Jogger und Fahrradfahrer zu Sport und Erholung einlädt. Hier finden sich noch Reste des 1892 errichteten Kleist-Aussichtsturmes. www.gps-tour.info/de/touren/detail.49635.html

KUNOWICE (FRÜHER KUNERSDORF)
Auf dem Gebiet der Gemeinde Słubice befindet sich der Ort Kunowice (früher Kunersdorf). In der Schlacht von Kunersdorf erlitt Friedrich II. am 11. und 12. August 1759 seine schwerste Niederlage. Nur durch Zufall entging er dem Tod. Eine goldene Tabakdose, die eine Bleikugel abhielt, rettete sein Leben. 2009 fand im ehemaligen Kunersdorf eine Nachstellung der Schlacht mit über 5000 Teilnehmern aus Deutschland und Polen statt. Wegen des überwältigenden Erfolges ist es geplant, dieses Reenactment zu wiederholen.

ŚWIECKO (SCHWETIG)
Zur Gemeinde von Słubice gehört auch der Ort Świecko (Schwetig). Eine Gedenkstätte erinnert dort heute an das Arbeitserziehungslager »Oderblick«, das von 1940 bis 1945 der Gestapo-Leitstelle in Frankfurt (Oder) unterstand.

SŁUBFURT
Der Künstler Michael Kurzwey hat in seinem Projekt »Slubfurt« das polnische Słubice mit dem deutschen Frankfurt verbunden: »Die Stadt setzt sich zusammen aus den beiden Stadtteilen Slub und Furt, die rechts und links der Oder liegen, dem schönsten Fluss Europas mit seinen Auenwiesen und unbefestigten Ufern«. Führungen, Publikationen und zahlreiche Projekte geben Aufschluss über die Strategie dieser neuen »Kulturhauptstadt«. www.slubfurt.net

www.kleist-museum.de

WAŻNE IMPREZY

Miejskie Święto Hanzы »Bunter Hering«: www.bunterhering.de
Dni Kleista: www.kleistfesttage.de,
Adwent w kościele Mariackim: www.weihnachtsmarkt-marienkirche.de

LINKS

www.slubice.pl
www.tourismus-ffo.de
www.frankfurt-oder.de

WICHTIGE VERANSTALTUNGEN

HanseStadtFest Bunter Hering: www.bunterhering.de
Kleist-Festtage: www.kleistfesttage.de
Advent in St. Marien: www.weihnachtsmarkt-marienkirche.de

TOURIST-INFORMATION

Tel.: +49 335 325216
laden@tourismus-ffo.de
www.tourismus-ffo.de

Impressum/Nota redakcyjna:
Stadt Frankfurt (Oder), Der Oberbürgermeister,
Urząd Miejski we Frankfurcie nad Odrą,
Nadburmistrz, Marktplatz 1, 15230 Frankfurt (Oder)
www.frankfurt-oder.de
Layout / Karte: www.fuxdesign.info

Pokonywać granice poprzez wspólne
inwestowanie w przyszłość.
Grenzen überwinden durch gemeinsame
Investitionen in die Zukunft.

TO WARTO ZOBACZYĆ FRANKFURT NAD ODRĄ

1 MUZEUM KLEISTA I SZLAK KLEISTÓW
Odwiedzający miasto od 2012 roku mogą podążać śladami sławnego pisarza Heinricha v. Kleista, a także jego stryjczonego dziadka Ewalda von Kleista. Dwudziestokilometrowa trasa rozpoczyna się przy Muzeum Kleista położonego nieopodal pięknej Promenady Odrzańskiej i prowadzi do ośmiu kolejnych miejsc we Frankfurcie nad Odrą i w Słubicach, będących dawniej przedmieściami Frankfurtu (Dammvorstadt). Muzeum Kleista znajduje się w byłej szkole garnizonowej Frankfurtu nad Odrą, do której dzieci żołnierzy niższych rangą mogły uczęszczać nieodpłatnie. Późnobarokowa budowla powstała w 1777 roku, w roku urodzin Heinricha von Kleista. Stanowiła ona pierwotnie północno-zachodni kraniec istniejącego już wtedy kompleksu koszar. W budynku tym, po przeprowadzonych na szeroką skalę pracach restauracyjnych, otwarto w 1969 roku Muzeum Kleista. Będąc w posiadaniu ponad 34.000 eksponatów, muzeum dysponuje obecnie najobszerniejszą dokumentacją na temat Heinricha von Kleista i jego śródowiska literackiego. Adres: Kleist-Museum, Faberstraße 7, 15230 Frankfurt nad Odrą, www.frankfurt-oder.de > Tourismus; www.kleist-museum.de

2 KOŚCIÓŁ MARIACKI, KOŚCIÓŁ GERTRUDY
Kościół Mariacki jest największym średniowiecznym kościołem Brandenburgii oraz główną wizytówką architektoniczną Frankfurtu nad Odrą. Poza samą monumentalną gotycką budowlą szczególne znaczenie mają wielobarwne ołowiane witraże pochodzące z końca XIV w. Ta swoista średniowieczna Biblia w obrazach jest unikatowa pod względem zarówno stylistycznym, jak i ikonograficznym. Na szczególną uwagę zasługuje tak zwany witraż apokaliptyczny, na którym przedstawiono Antychrysta i jego diabelską świtę. Kolejne cenne elementy wyposażenia kościoła Mariackiego to monumentalna chrzcielnica i świecznik, wykonane w XIV w. z brązu, okazały ołtarz z XV w. oraz wiele epitałów, istotnych z punktu widzenia historii sztuki. Można je dzisiaj obejrzeć w kościele św. Gertrudy położonym w pobliższym parku. Adresy: St. Marien, Oberkirchplatz, 15230 Frankfurt nad Odrą; St. Gertraud, Gertraudenplatz 6, 15230 Frankfurt nad Odrą, www.st-marien-ffo.de; www.evangelische-kirche-ffo.de/?locid=63

4 MUZEUM VIADRINA
Muzeum Viadrina jest największym muzeum we wschodniej Brandenburgii poświęconym historii i kulturze, swoją siedzibę ma w budynku Junkerhaus (Dom Junkrów), w którym odrestaurowano imponujące barokowe stropy. Junkerhaus to zabytek architektury zamieszkiwany w przeszłości przez studiujących we Frankfurcie synów brandenburskich książąt-elektorów. Jedną z ekspozycji stałych przedstawia historię regionu i miasta Frankfurtu nad Odrą: znaczącą rolę, jaką miasto odgrywało w średniowieczu, historię Alma Mater Viadrina, funkcję miasta garnizonowego, urbanizację miasta aż do XX wieku oraz losy miasta w czasie II wojny światowej i po jej zakończeniu. Udokumentowano tutaj również bogatą tradycję muzyczną Frankfurtu nad Odrą. W mieście przez długi czas działali sławni kompozytorzy i muzycy, m.in. Carl Philipp Emanuel Bach i Johann Gottfried Piefke, światowej sławy organmistrz Wilhelm Sauer oraz Julius Altrichter – zany niegdyś w całej Europie największy producent blaszanych instrumentów dętych. Adres: Museum Viadrina, Carl-Philipp-Emanuel-Bach-Straße 11, 15230 Frankfurt nad Odrą www.museum-viadrina.de

5 MUZEUM MŁODEJ SZTUKI
Muzeum Młodej Sztuki we Frankfurcie nad Odrą posiada jedno z największych i najbardziej znaczących zbiorów sztuki wschodniemieckiej: ponad 11 000 eksponatów z dziedzin malarstwa, instalacji, rzeźby, a ponadto grafiki polskiej. Ekspozycje oglądać można podczas różnych wystaw czasowych prezentowanych w gotyckiej sali bankietowej frankfurckiego ratusza oraz w dawnych magazynach PackHof należących do Muzeum Viadrina. Ponadto w muzeum organizowane są regularnie interesujące wystawy poświęcone sztuce współczesnej Polski i Niemiec. Adres: Rathaushalle, Marktplatz 1, 15230 Frankfurt nad Odrą; PackHof, Carl-Philipp-Emanuel-Bach-Str. 11, 15230 Frankfurt nad Odrą, www.museum-junge-kunst.de

6 KONCERTY I TEATR LETNI W FORUM KLEISTA I W HALI KONCERTOWEJ
Hala Koncertowa im. Carla Philippa Emanuela Bacha położona przy brzegu Odry i teatr mieszczący się w Forum Kleista są największymi instytucjami kultury we wschodniej Brandenburgii. Wśród ponad 300 imprez teatralnych i kulturalnych, kongresów i innych wydarzeń do repertuaru należą także inscenizacje dzieł Heinricha von Kleista oraz koncerty Brandenburskiej Orkiestry Państwowej we Frankfurcie. Miejskie życie kulturalne wypełniają latem wieczory muzyczne, takie jak np. impreza operowa »OperOderSpree«. W lipcu największy festyn miejski Frankfurtu nad Odrą i Słubice »Bunter Hering (Kolorowy Śledź) & Swawolny Kogucik« przyciąga nad Odrę tysiące odwiedzających. Bilety i informacje: Messe und Veranstaltungen GmbH im Kleist Forum, Platz der Einheit 1, 15230 Frankfurt nad Odrą www.muv-ffo.de

8 WUJEK HELMUT
Tratwa »Wujka Helmuta« zachęca odwiedzających miasto do odkrywania Odry i rozkoszowania się miejscowymi specjami kulinarnymi. Rejsy wycieczkowe »Panorama«, »Mosty« lub »Obszary zalewowe« oferują fascynujące widoki na tereny nadodrzańskie, gdzie przyroda nadal rządzi się swoimi prawami, oraz na bliskie okolice Frankfurtu nad Odrą. Adres: w pobliżu przystani we Frankfurcie nad Odrą www.onkel-helmut.de; www.oder-kanuverleih.de

GRODZISKO I STROMA ŚCIANA W LOSSOW

W położonej na południu wsi Lossow (Łosowo), należącej obecnie do Frankfurtu nad Odrą, zachowało się cenne prehistoryczne grodzisko. Na szczególną uwagę zasługuje malownicze usytuowanie dawnej osady w urozmaiconym krajobrazie: od strony wschodniej ogranicza ją tzw. Stroma Ściana – imponujący spadek terenu w kierunku Odry na skraju płaskowyżu. Od strony południowej naturalną ochroną zapewniała osadzie szeroka na około 100 m dolina erozyjna. Odkrycia archeologiczne pochodzą z późnej epoki brązu, wczesnej epoki żelaza i wczesnego okresu osadnictwa słowiańskiego. Na miejscu znajduje się tablica informująca szczegółowo o pracach archeologicznych. www.burgwall-lossow.de

BAZA TURYSTYKI WODNEJ, FRANKFURCKI KLUB WIOŚLARSKI

Założony w 1882 r. Frankfurcki Klub Wioślarski (Frankfurter Ruder-Club von 1882 e.V.) jako najstarsza organizacja wioślarzy w Brandenburgii posiada długą i bogatą tradycję. Baza turystyki wodnej oddalona jest zaledwie kilka minut od centrum miasta i dworca kolejowego i znajduje się na 583 km Odry w starorzeczu (Alter Oderarm). Wjazd do niej znajduje się przy północnym skraju wyspy Ziegenwerder (Kozi Ostrów). Baza dysponuje stanowiskami do cumowania kajaków i innych łodzi wiosłowych oraz miejscami noclegowymi dla 25 osób. Adres: Frankfurter Ruder-Club von 1882 e. V., Lehmgasse 11, 15230 Frankfurt nad Odrą, www.frcvon1882.de

SV ODERHORT FRANKFURT (ODER) E.V.

Klub wioślarski o nazwie »Oderhort« (Ostoja Odrzańska) istniał we Frankfurcie już w 1908 roku. Po dwóch wojnach światowych i zjednoczeniu Niemiec stowarzyszenie to reaktywowano w 1992 roku. W 2012 roku w stolicy wodnej nad Odrą odbyły się obchody XX-lecia istnienia organizacji liczącej 50 zrzeszonych wioślarzy. Bettina Ludolph, która w 2001 roku w wieku 15 lat zdobyła brązowy medal w Duisburgu na Mistrzostwach Świata Juniorów A w dwójkach, przyczyniła się do renomy stowarzyszenia SV Oderhort. Członkiem klubu jest także wioślarz Stephan Koltzk, mistrz świata w niemieckiej ósemce. Adres: Geschäftsstelle (biuro stowarzyszenia), Buschmühlenweg 172 (stadion), 15230 Frankfurt nad Odrą, rudern@oderhort.de

ERLEBNISTIPPS FRANKFURT (ODER)

1 KLEIST-MUSEUM UND KLEIST-ROUTE
Seit 2012 können Besucher auf den Spuren des berühmten Schriftstellers Heinrich von Kleist und seines Großonkels Ewald von Kleist wandeln. Die 20 Kilometer lange Strecke beginnt am Kleistmuseum unweit der schönen Oderpromenade und führt zu acht weiteren Standorten in Frankfurt (Oder) und Słubice, der ehemaligen Dammvorstadt von Frankfurt (Oder). Das Kleist-Museum befindet sich in der ehemaligen Garnisonsschule von Frankfurt (Oder), einer Freischule für die Kinder der einfachen Soldaten. Der spätbarocke Bau wurde 1777, im Geburtsjahr Heinrich von Kleists, errichtet und bildete ursprünglich die Nordwestecke einer bereits existierenden Kasernenanlage. Nach umfangreichen Restaurierungsmaßnahmen wurde 1969 in diesem Gebäude das Kleist-Museum eröffnet. Mit über 34.000 Bestandseinheiten verfügt das Haus über die derzeit umfangreichste Dokumentation zu Heinrich von Kleist und seinem literaturgeschichtlichen Umfeld. Adresse: Kleist-Museum, Faberstraße 7, 15230 Frankfurt (Oder), www.frankfurt-oder.de Tourismus; www.kleist-museum.de

2 ST. MARIENKIRCHE UND GERTRAUDENKIRCHE
Die St. Marienkirche ist die größte mittelalterliche Kirche Brandenburgs und das zentrale bauliche Wahrzeichen von Frankfurt (Oder). Neben der monumentalen gotischen Architektur sind die farbigen Bleiglasfenster aus dem späten 14. Jh. von besonderer Bedeutung. Diese mittelalterliche Bilderbibel ist stilistisch und ikonografisch einmalig, insbesondere das sogenannte Endezeitfenster mit Darstellungen des Antichristen und seiner teuflischen Gefolgschaft. Weitere wertvolle Ausstattungsstücke aus der St. Marienkirche sind die monumentale Bronzetaufe und der Bronzeleuchter aus dem 14. Jahrhundert, der Hochaltar aus dem 15. Jahrhundert sowie mehrere kunsthistorisch bedeutsame Epitaphien. Diese sind heute in der nahegelegenen St. Gertraudkirche zu besichtigen. Adressen: St. Marien, Oberkirchplatz, 15230 Frankfurt (Oder); St. Gertraud, Gertraudenplatz 6, 15230 Frankfurt (Oder), www.st-marien-ffo.de, www.evangelische-kirche-ffo.de/?locid=63

4 MUSEUM VIADRINA
Das Museum Viadrina ist das größte kulturhistorische Museum Ostbrandenburgs und hat seinen Hauptsitz im Junkerhaus, das insbesondere durch seine aufwändig restaurierten barocken Stuckdecken beeindruckt. Es handelt sich um ein baugeschichtliches Denkmal, das bereits von den in Frankfurt studierenden Söhnen der brandenburgischen Kurfürsten bewohnt wurde. In einer Dauerausstellung wird die Stadt- und Regionalgeschichte von Frankfurt (Oder) gezeigt: die bedeutende Rolle im Mittelalter, die Geschichte der Alma Mater Viadrina, die Funktion als Garnisonsstadt, die städteplanerische Entwicklung bis ins 20. Jahrhundert hinein sowie das Schicksal der Stadt während und nach dem Zweiten Weltkrieg. Ebenso ist hier die reiche Musiktradition von Frankfurt dokumentiert. Berühmte Komponisten und Musiker haben hier lange Zeit gewirkt. Dazu gehören u.a. Carl Philipp Emanuel Bach und Johann Gottfried Piefke, der weltberühmte Orgelbauer Wilhelm Sauer und der früher europaweit größte Fabrikant für Blechblasinstrumente Julius Altrichter. Adresse: Museum Viadrina, Carl-Philipp-Emanuel-Bach-Straße 11, 15230 Frankfurt (Oder), www.museum-viadrina.de

5 MUSEUM JUNGE KUNST
Das Museum Junge Kunst in Frankfurt (Oder) besitzt eine der größten und bedeutendsten Sammlungen ostdeutscher Kunst. Über 11.000 Werke der Malerei, Installationen, Skulpturen sowie polnische Grafik sind in seinem Besitz. Die Sammlungen sind in wechselnden Ausstellungen im gotischen Festsaal der Rathaushalle sowie im PackHof des Museums Viadrina zu besichtigen. Zusätzlich finden regelmäßig spannende Sonderausstellungen statt, die sich mit zeitgenössischer Kunst aus Deutschland und Polen auseinandersetzen. Adressen: Rathaushalle, Marktplatz 1, 15230 Frankfurt (Oder); PackHof, Carl-Philipp-Emanuel-Bach-Str. 11, 15230 Frankfurt (Oder), www.museum-junge-kunst.de

6 KONZERTHALLE CARL PHILIPP EMANUEL BACH UND THEATER IM KLEIST FORUM UND DER KONZERTHALLE
7 Die Konzerthalle »Carl Philipp Emanuel Bach« am Oderufer und das Theater im Kleist Forum sind die größten Kulturhäuser in der Region Ostbrandenburg. Die Werke Heinrich von Kleists und die Konzerte des Brandenburgischen Staatsorchesters Frankfurt haben neben jährlich über 300 Theater- und Kulturveranstaltungen, Events und Kongressen ihren Platz im Spielplan. Im Sommer bietet Musik-Abende z.B. die »Oper Oder-Spree« städtisches Kulturleben pur. Im Juli lockt das größte Stadtfest von Frankfurt (Oder) und Słubice, »Der Bunte Hering«, tausende Besucher an die Oder. Tickets und Informationen: Messe und Veranstaltungen GmbH im Kleist Forum, Platz der Einheit 1, 15230 Frankfurt (Oder), www.muv-ffo.de

8 ONKEL HELMUT
Entdecken Sie die Oder und lassen Sie sich auf dem Floß von »Onkel Helmut« mit einheimischen Spezialitäten verwöhnen. Die »Panorama-Tour«, die »Brücken-Tour« oder die »Oderauen-Fahrten« bieten Ihnen einen faszinierenden Blick auf die naturbelassenen Auen sowie die unmittelbare Umgebung von Frankfurt (Oder). Adresse: Nähe der Schiffsanlegestelle von Frankfurt (Oder), www.onkel-helmut.de; www.oder-kanuverleih.de

BURGWALL UND STEILE WAND VON LOSSOW

In Lossow, einem südlich gelegenen Ortsteil von Frankfurt (Oder), befindet sich eine bedeutende prähistorische Wallanlage. Bemerkenswert ist die markante und landschaftlich reizvolle Lage des Burgwalls: Die Ostseite begrenzt die sogenannte Steile Wand, ein imposanter Steilabfall der Hochfläche zur Oder hin. Die Südseite wird durch ein circa 100 m breites Erosionstal natürlich geschützt. Archäologische Funde und Befunde datieren in die späte Bronze-, frühe Eisen- und Slawenzeit. Vor Ort informiert eine Schautafel ausführlich über das Forschungsvorhaben. www.burgwall-lossow.de

WASSERWANDERSTÜTZPUNKT, FRANKFURTER RUDER-CLUB VON 1882 E.V.

Der Frankfurter Ruder-Club von 1882 e.V. blickt auf eine lange, traditionsreiche Vergangenheit zurück. Es handelt sich um den ältesten Ruderverein von Brandenburg. Nur wenige Minuten vom Stadtzentrum und vom Bahnhof entfernt, ist der Wasserwanderstützpunkt bei km 583 im Alten Oderarm zu erreichen. Die Einfahrt befindet sich an der Nordspitze der Insel Ziegenwerder. Der Wasserwanderstützpunkt bietet Liegeplätze für Kanus, Paddel- und Ruderboote sowie Übernachtungsmöglichkeiten für 25 Personen. Adresse: Frankfurter Ruder-Club von 1882 e. V., Lehmgasse 11, 15230 Frankfurt (Oder); www.frcvon1882.de

SV ODERHORT FRANKFURT (ODER) E.V.

Schon 1908 gab es in Frankfurt einen Ruderclub Namens »Oderhort«. Nach zwei Weltkriegen und der Wiedervereinigung fand 1992 eine Neugründung des Sportvereins »Oderhort« statt. 2012 feierte dieser mit 50 organisierten Ruderern im Bootshaus am Oderufer sein 20-jähriges Bestehen. Bettina Ludolph, die 2001 als 15-Jährige in Duisburg WM-Bronze der A-Juniorinnen im Zweier gewann, hat zum Renommee des SV Oderhort beigetragen. Mitglied im SV Oderhort ist u.a. der Achter-Recke Stephan Koltzk, Weltmeister im Deutschland-Achter. Adresse: Geschäftsstelle, Buschmühlenweg 172 (Stadion), 15230 Frankfurt (Oder), rudern@oderhort.de

EIN KÜHLES BIER IN SCHÖNER NATUR

Inselberggarten Ziegenwerder
www.ziegenwerder.de

EIN ERFRISCHENDES BAD IM HELENESEE

»Die kleine Ostsee«
www.heleneesee.de

ErlebnisTIPPS
To warty ZOBACZYĆ

Herzlich Willkommen an der Oder.
Serdecznie witamy nad Odrą.